

Sygn. akt I Ca 39/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Wójcicki (spr.)
Sędziowie:	SSO Eugeniusz Dąbrowski SSO Andrzej Kordowski
Protokolant:	Katarzyna Milewska

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa D. K.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą we W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda D. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Grajewie

z dnia 16 listopada 2016 r. sygn. akt I C 200/16

I. apelację oddala;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 175 złotych tytułem kosztów instancji odwoławczej.

Eugeniusz Dąbrowski W. A. K.

Sygn. akt I Ca 39/17

UZASADNIENIE

Powód D. K. domagał się pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Grajewie w dniu 6 lutego 2006 roku w sprawie I Nc 41/06, opatrzonego klauzulą wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży VIII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w G. z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie o sygn. akt VIII Co 188/14 na rzecz (...) S.A. we W..

Sąd Rejonowy w Grajewie wyrokiem zaocznym z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie sygn. akt I C 200/16 w punkcie pierwszym powództwo oddalił, w punkcie drugim odstąpił od obciążania D. K. kosztami procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowił następujący stan faktyczny:

W dniu 3.08.2004 r. D. K. odbył podróż pociągiem na trasie B. - W. Centralna bez uiszczenia opłaty za przejazd. Na tę okoliczność został sporządzony przez Kierownika pociągu protokół, wykazujący wysokość opłaty za przejazd wraz z wezwaniem do uiszczenia należności w ciągu 14 dni, co D. K. potwierdził własnoręcznym podpisem. D. K. nie uregulował należności w ustalonym terminie płatności.

Wierzyciel (...)” sp. z o.o. w W. wystąpił przeciwko dłużnikowi D. K. z powództwem, które zostało uwzględnione nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez Sąd Rejonowy w Grajewie w dniu 6 lutego 2006 roku w sprawie sygn. akt I Nc 41/06, na mocy którego nakazano aby D. K. zapłacił na rzecz powoda kwotę 179,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.08.2004 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 90 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodnie od doręczenia nakazu, albo wniósł w tym terminie sprzeciw. Powyższe orzeczenie uprawomocniło się w dniu 10.03.2006 r.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży VIII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w G. z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie o sygn. akt VIII Co 188/14 nadano klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty z dnia 6 lutego 2006 roku wydanemu przez Sąd Rejonowy w Grajewie w sprawie sygn. akt I Nc 41/06 na rzecz - następcy prawnego wierzyciela pierwotnego - (...) S.A. we W., na którego przeszły uprawnienia (...) Spółka z o.o. w W. opiekującemu przeciwko dłużnikowi D. K. (pkt 1) oraz zasądzone od dłużnika D. K. na rzecz (...) S.A. we W. kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2).

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego, wymieniony wyżej wierzyciel (pozwany obecnie przez dłużnika) złożył wniosek o wyegzekwowanie należności wynikającej z tytułu, do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia E. K., która to komornik, w dniu 19 listopada 2015 r. wydała postanowienie o przekazaniu sprawy egzekucyjnej sygn. Km 1348/14 do dalszego prowadzenia do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grajewie G. S..

W dniu 18 grudnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Grajewie G. S. wydała zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie Km 1389/15 z wniosku wierzyciela (...) S.A. we W. przeciwko dłużnikowi D. K., które zostało doręczone dłużnikowi w dniu 22 grudnia 2015 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest bezzasadne.

Sąd Rejonowy wskazał, że w uzasadnieniu podstawy roszczenia określonego w pozwie jako żądanie pozbawienia wykonalności tytułu egzekucyjnego powód powoływał okoliczność wskazującą na oparciu żądania na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w postaci przedawnienia roszczenia z uwagi na upływ czasu od chwili powstania tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Sąd Rejonowy podał, że z przedstawionego przez powoda wywodu wynika, że przyjmuje on bieg terminu przedawnienia od chwili wydania nakazu zapłaty, tj. od dnia 6 lutego 2006 roku, a także zakłada, że nie doszło do przerwy biegu rozpoczętego w tamtym czasie z uwagi na brak czynności podejmowanych przez wierzyciela (pierwotnego - wskazanego w nakazie zapłaty, bądź kolejnego, pozwanego obecnie (...) S.A. we W.).

Stanowisko powoda Sąd Rejonowy uznał za nieuprawnione.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z przepisem art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez Sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Wskazał przy tym, że początkiem biegu przedawnienia w przypadku roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem jest uprawomocnienie się orzeczenia (a zatem nie chwila powstania samego tytułu egzekucyjnego, tj. wydania nakazu zapłaty, który przez pewien jeszcze czas pozostaje nieprawomocny).

W odniesieniu do zwalczanego w sprawie tytułu, Sąd Rejonowy stwierdził, że jest nim orzeczenie sądu (nakaz zapłaty), zatem stwierdzone nim roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu. Dziesięcioletni bieg terminu przedawnienia rozpoczął swój bieg z dniem 10 marca 2006 roku, w którym nakaz się uprawomocnił (co wynika z adnotacji na tym orzeczeniu, pozostającej w zgodzie z zasadami uprawomocniania się orzeczeń).

Sąd Rejonowy zważył również, że stosownie do treści przepisu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Istotą zaś przerywania biegu przedawnienia zgodnie z przepisami art. 124 k.c. jest to, że termin przedawnienia przestaje upływać z chwilą zaistnienia okoliczności powodującej przerwę i nie biegnie przez cały czas jej trwania, zaś po przerwie biegnie na nowo. Dłużnik po przerwaniu biegu terminu przedawnienia znajduje się w takim położeniu prawnym, jakie istniało, gdy roszczenie stało się wymagalne.

Sąd Rejonowy wskazał, że w doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego, powszechnie przyjmuje się, że czynnością procesową powodującą przerwanie biegu terminu przedawnienia jest złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu lub pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 276/04; Lex nr 284135; z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58), a także złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji.

Sąd Rejonowy zauważył, że takie przerwy miały miejsce w odniesieniu do roszczenia wynikającego ze zwalczanego przez powoda tytułu. Z dokumentów znajdujących w aktach sprawy VIII Co 188/14 tutejszego sądu oraz aktach egzekucyjnych Km 1389/15 wynika, mianowicie, że następca prawny wierzyciela w dniu 5 maja 2014 roku złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 6 lutego 2004 roku, uwzględniony przez sąd postanowieniem z dnia 19 maja 2014 roku. Z kolei, w dniu 2 czerwca 2014 roku wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji.

Podjęte przez wierzyciela czynności każdorazowo doprowadzały do przerywania biegu przedawnienia. Nie uległo zatem z pewnością przedawnieniu stwierdzone tytułem wykonawczym roszczenie.

Tym samym Sąd Rejonowy oddalił powództwo, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., orzekając jak w punkcie 2 wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód D. K.. Wyrok zaskarżył w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie art. 230 w zw. z art. 339 k.p.c. poprzez nierozważenie okoliczności sprawy na korzyść strony (powoda-dłużnika);
2. art. 840 k.p.c. polegającego na nierozważeniu wszystkich przesłanek wytoczenia powództwa;
3. art. 117 § 1 w zw. z art. 118 i art. 119 w zw. z art. 120 i art. 125 i inne k.c.;

4. art. 233 w zw. z art. 843 i inne k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i zastąpienie ją dowolną oceną dowodów poprzez nierozważenie wszechstronnie okoliczności sprawy w tym wbrew dyspozycji art. 45 Konstytucji RP i art. 6ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa ewentualnie o:
2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany (...) S.A. (dawniej (...) S.A.) z siedzibą we W. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń, które stanowią wynik właściwej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie. Ustalenia te zostały poczynione w takim zakresie, na jaki zezwalały przeprowadzone dowody, po dokonaniu ich oceny zgodnie z kryteriami wskazanymi w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wyrażenie przez stronę odmiennego poglądu co do oceny poszczególnych dowodów jest prawem strony, jednakże możliwość przedstawienia innej wersji stanu faktycznego, nie świadczy jeszcze o nadużyciu swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów wyrażonych w art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Materiał dowodowy nie dawał żadnych podstaw, aby czynić ustalenia faktyczne odmiennie od przyjętych przez Sąd Rejonowy. Apelacja skarżącego jest w tej mierze tylko polemiką nie popartą logicznymi argumentami i z tego względu nie mogła odnieść skutku.

Na uwzględnienie nie zasługuje podniesiony w apelacji zarzut naruszenia 230 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Zarówno w literaturze jak i orzecznictwie podkreśla się, że w sytuacji, gdy strona nie wypowie się co do faktów przytoczonych przez stronę przeciwną, sąd nie może tylko z tej przyczyny uznać tych faktów za przyznane. Zastosowanie przytoczonego przepisu jest możliwe tylko wówczas, gdy takie domniemane przyznanie uzasadnia wszechstronne rozważenie wszystkich okoliczności sprawy (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 1937 r., C III 171/36, Zb. Urz. 1938, poz. 195). W sprawie niniejszej okoliczności ujawnione w sprawie nie uzasadniały zastosowania art. 230 k.p.c.

W sprawie nie było żadnych podstaw, aby przyjąć że początek biegu terminu przedawnienia wyznacza data zdarzenia, z którego wynika wierzytelność pozwanego, tj. dzień w którym powód podróżował pociągiem bez uiszczenia opłaty za przejazd. Sąd Rejonowy prawidłowo bowiem ustalił, że pierwotny wierzyciel (...) sp. z o.o. w W. wystąpił wobec powoda z pozwem i uzyskując nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym doprowadził do tego, że jego roszczenie – wynikające ze zdarzenia z 03.08.2004 r. zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem – nakazem zapłaty z dnia 6 lutego 2006 r. (sygn. akt I Nc 41/06).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy podziela rozważenia prawne Sądu Rejonowego w przedmiocie daty, od której należy w sprawie liczyć termin przedawnienia oraz jego okresu. Sąd Rejonowy trafnie zważył, że w sytuacji gdy roszczenie stwierdzone jest prawomocnym orzeczeniem sądu, przedawnia się ono z upływem lat 10. Wynika to wyraźnie z

brzmienia art. 125 § 1 k.c., który nadto stanowi, że 10-letni termin przedawnienia obowiązuje, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Oznacza to, że jeżeli roszczenie zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu – tak jak w sprawie – do tego roszczenia nie mają już zastosowania terminy przedawnienia uregulowane w przepisanych właściwych dla jego rodzaju, w tym wynikające z art. 118 k.p.c.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił także, że początkiem biegu terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego nakazem zapłaty z dnia 6 lutego 2006 r. jest data uprawomocnienia się orzeczenia. Takie stanowisko Sądu Rejonowego wynika z treści art. 120 § 1 k.c. zgodnie z którym bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W przypadku orzeczeń sądowych wierzyciel co do zasady może domagać się przymusowego spełnienia świadczenia z dniem uzyskania przez orzeczenie waloru prawomocności. Zatem w sprawie, jak zostało przyjęte przez Sąd Rejonowy, 10 –letni termin przedawnienia roszczenia należało liczyć od dnia następnego po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty, tj. od 11.03.2006 r.

Wobec powyższego bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 117 i n. k.c., tj. przepisów regulujących instytucję przedawnienia roszczeń. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego. Bez wpływu na tę ocenę pozostaje okoliczności, że pozwany na etapie postępowania przed Sądem I instancji nie wypowiedział się co do twierdzeń stron. Jeśli strona nie wdaje się w spór co do twierdzeń faktycznych strony przeciwnej, to za przyznane można uznać jedynie fakty, a nie ich ocenę prawną, która nie może w żadnym razie wiązać sądu orzekającego. Rzeczą tego sądu każdorazowo jest, niezależnie od poglądów prawnych wyrażanych przez strony, dokonanie własnej oceny ustalonych w sprawie faktów pod kątem zastosowania właściwych przepisów prawa materialnego (wyr. SA w Gdańsku z 14.2.2008 r., I ACa 1405/07, POSAG 2008, Nr 1, poz. 65; wyr. SN z 29.3.2007 r., II PK 224/06, L.; wyr. SN z 24.1.2007 r., III CSK 280/06, L.; wyr. SN z 19.4.2001 r., IV CKN 323/00, L.).

Sąd Okręgowy nie podziela też zarzutu uchybienia art.840 §1 pkt.1i 2 k.p.c., który to zarzut pojawił się w treści uzasadnienia apelacji. Celem powództwa przeciwegzekucyjnego nie jest weryfikacja prawidłowości prawomocnego orzeczenia, które w braku odmiennych unormowań wiąże sąd rozpoznający to powództwo, ale uwzględnienie sytuacji faktycznych i prawnych, które zaistniały po jego wydaniu. Powód sytuacji takich wykazał. Pozwany (...) S.A w dniu 06.05.2014 r. wystąpił do Sądu Rejonowego z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz w związku z nabyciem wierzytelności wynikającej z nakazu zapłaty z 6 lutego 2006 r. (sygn. akt I Nc 41/06). Tym samym przerwany została bieg terminu przedawnienia, na co wskazał Sąd Rejonowy powołując się w tym przedmiocie na trafne orzecznictwo. W sprawie po powstaniu tytułu wykonawczego nie zaistniało zatem zdarzenie, na które powoływał się powód – przedawnienie roszczenia, które obligowałoby Sąd do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 843 k.p.c., który określa właściwość rzeczową sądu do rozpoznania powództwa przeciwegzekucyjnego i art. 45 Konstytucji. Właściwość rzeczowa sądu została w sprawie zachowana, gdyż sprawę rozpoznawał Sąd Rejonowy w Grajewie, tj. Sąd w którego okręgu prowadzona był egzekucja na skutek przekazania sprawy egzekucyjnej KM 1348/14 do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Grajewie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 585 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., tj. na zasadzie odpowiedzialności za jego wynik.